

Vladimir Levstik:

Dušica Ljubica

Deklica Ljubica je imela dobro mamico; bili sta siromašni, da nikoli tega, a hčerka je rada ubogala, mamica je pa skrbela zanjo vse noči in vse dni in tako sta si pomagali, kakor sta vedeli in znali. Edino, kar sta imeli drago-



cenega, je bila prečudno lepa cvetka, ki je stala na oknu v stari lončeni posodi. Ko je deklica zagledala luč sveta, so bili cveti živo rdeči; a kmalu so jeli bledeti, vsako leto so postajali belejši in vsako leto jih je bilo manj. Nazadnje je pognalo stebelce samo en cvet, bel kakor sneg in ves neboljen in otožen.

»Kako je ime tej cvetki, mamica?« je vprašala Ljubica nekega dne.

»To je cvetlica življenja,« je odgovorila mati, ki je trudna in žalostna sedela v kotu za pečjo.

»Cvetlica življenja?« se je zavzela deklica. »A zakaj ima zdaj samo en cvet in še ta tako bled in slaboten, ko

je bila nekdanj polna cvetov, rdečih kakor ogenj in kri?«

»Takrat,« je kašljaje odgovorila mamica, »takrat, hčerka, je bila tvoja mati še krepka in zdrava; čim bolj ji je trpljenje razjedalo moč, tem manj cvetov je poganjala cvetlica življenja in tem bledejši so bili. Kadar se osuje zadnji cvet, ponese tvojo mater v črni grob, ti, sirotica, pa ostaneš sama na svetu in nihče ti ne bo pomagal, če se te dobri Bog ne usmili!«

»Ne, ne, mamica, to se ne sme zgoditi!« je vzkliknila Ljubica in planila materi okrog vratu. »Mojla bom k Bo-



gu, da mi ostaneš še dolgo, dolgo, in cvetlico življenja bom zalivala po sedemkrat na dan, da bo cvela spet tako bujno in rdeče kakor nekdanj.«

Zahtela je mati, zajokalo je dekletce in dolgo sta molili obe: »Ne daj, o Bog,

da bi ovenela cvetlica življenja!« Molili sta vsako jutro in vsak večer in deklica je zalivala cvetko po sedemkrat med zoro in mrakom; stebelce je hiralo in venelo in cvet je čedalje bolj žalostno pobešal glavico, kakor da bi se hotel vsak trenutek osuti...

In neko noč se deklica zdajci zbudila in vidi, kako stopi v čumnato bela žena; tiho, da je nihče ne čuje, krene k oknu, kjer stoji na polici cvetlica življenja, in se je dotakne z belimi rokami, rekoč: »Dovolj si cvela!« Ljubica se prestraši in hoče zavpiti, a žena je že izginila, ni je več... In ko je deklica zjutraj vstala, so se bleščale na cvetu tri kapljice rdeče rose in listki so mu zelo viseli nizdol, nekaj se jih je bilo pa že osulo. Mamica je tisto jutro vsa bleda in bolna in vroča obležala v postelji in deklica se ji ni upala povedati, kaj je videla.

Drugo noč se je bela žena vrnila. Stopila je k cvetlici življenja in vnovič kanila nanjo tri kapljice rdeče rose. Zjutraj je bil cvet skoraj suh in rjav in spet se je osulo nekaj listkov; mamica je pa ležala v postelji, težko je dihala in bledele in ni poznala hčerke nič več. Ljubica je jokala ves dan; zvečer je od joka zaspala. O polnoči so se iznova odprla vrata, vstopila je bela žena in kanila spet tri rdeče kaplje na cvet. Tiho se je smehljala pri tem, deklica je pa premagala strah in zavpila:

»Kaj delaš? Kakšna je tvoja nesrečna rosa, da vene od nje cvetlica življenja?«

»To je usmiljenje božje,« je rekla tujka. »Ali nisi videla, kako se je trudila tvoja mamica in koliko je trpela? Trudna je, da bi se komaj naspala do sodnjega dne. Bog mi je ukazal, naj jo odvedem v hladno kamrico in jo položim v pretihno posteljico pod zeleno travico; tam naj počiva po mihi volji.« To rekoč je izginila in deklici se je zdelo, kakor da bi nekdo odhajal z njo.

Ko se je zjutraj zbudila, je ležala mamica blede in mrzla kakor marmor; mat kip in se ni več ganila; niene prsi niso več dihale, srce ni več utripalo in ljudje, ki so prišli pogledat, so rekli deklici, da je mrtva.

Ljubica je jokala, da bi se je bil kamen usmilil, mati je ni slišala. Mirna in nema je ležala na postelji in tretji dan so prišli tuji možje in so jo odnesli. Deklice so se pa usmislili dobri ljudje, ki niso bili dobri ljudje. Kadar so rezali svoji hčerki kruha, je smela sirota

pobratiti drobtinice, kadar je dobila ona novo obleko, so vrli tej kako raztrgano krpo; njihova je spala v mehki beli postelji, Ljubica v stelji, in medtem ko so svojo božali, so rejenko topli in lasali ter ji očitali, da jo krmijo zastoni. In tudi njihova malopridnica jo je tepla; kako je ne bi, ko je tepla še svojo mater!

Dobra Ljubica je prelivala solze in klicala mrtvo mamico, ki je ni mogla pozabiti. In neko noč je vstala ob dvanajsti uri in se tiho ukradla s svojega ležišča. Ko je prišla do brajde za hišo, je zdajci zagledala nekaj rdečega; malo je na moč strašno in skakalo in koracalo proti nji, da bi jo ujelo.

»Kdo si?« je vprašala deklica. »Kaj hočeš od mene?«

»Krvavo Stegno sem; že sedmo noč čakam nate, da te odnesem s seboj. Kam ležeš ob uri duhov?«

»K mamici hočem; umrla je, tam pri cerkvi leži. Pusti me k nji in ne stori mi žalega.«

Krvavo Stegno je izginilo in Ljubica je krenila dalje. A glej, izza žive meje se je zagnalo nekaj ostrega in belega in je klestilo proti nji, da bi jo uklalo.

»Kdo si?« je vprašala sirotica. »Kaj hočeš od mene?«

»Dolgi Zob sem; sedmo noč čakam nate, da ti pregriznem vrat. Kam se klatiš o polnoči?«

»K mamici hočem, pri cerkvi mi v grobu leži. Pusti me in ne stori mi žalega.«

Dolgi Zob se je umaknil, Ljubica je hitela naprej in pritekla do cerkve. Toda pred cerkvico je bila globoka jama in iz jame se je vzdignil sam Mrzli Strah in zahlastal po ubožici, da bi jo pogoltnil.

»Kdo si?« je vprašala deklica. »Kaj hočeš od mene?«

»Mrzli Strah sem; sedmo noč čakam nate, da te požrem. Kam greš ob dvanajsti uri?«

»K mamici hočem, tamle mi v grobu leži. Pusti me k nji in ne stori mi žalega.«

Mrzli Strah se je utnil v noč in Ljubica je prišla do velike stare lipe ob vhodu na pokopališče. Tedajci so prhnille iz dupel drevesa ostudne sove in netopirji in druga nagnusna žival in so se jele zaletavati vanjo, vrešče:

»Oči ti izključemo, srce ti iztrgamo! Kam greš, kdo si?«

Deklica je povedala, da je sirota Ljubica in da gre na materin grob; grde

pošasti so se razletele in prišla je na pokopališče. Sredi pokopališča je bil materin grob, na grobu lesen križ, okoli križa je rasla zelena travica, pod travo je spala mamica. Sirota je padla na kolena in zajokala iz dna srca in zaklicala:

»Vstani, mamica, pomagaj mi revici, ubogi siroti Ljubici! Ti si mi rezala dobrega kruhka, eni mi še drobtinic ne privoščijo; ti si mi šivala pisana krilca, oni mi dajejo umazane krpe; ti si me devala v mehko posteljo, oni me gonijo v steljo spat!« (Konec prih.)

Binkošti v srednjem veku

Danes se bomo pomenili o binkoštih.

Ime »binkošti« pride iz grške besede »pentecoste« in pomeni »petdeseti« dan, ker praznujemo binkošti petdeseti dan po veliki noči. Kakor vse druge praznike, so praznovali v srednjem veku tudi binkošti malce drugače kakor danes. Ljudje so bili takrat še dosti bolj preprosti. Zato so poskušali duhovniki z različnimi obredi pokazati svetopisemski dejanja tega dne.

Tako so na primer pri jutranji maši poškopili obiskovalce cerkve z vodo, da bi vsi razumeli besede svetega pisma: »S čisto vodo vas bom poškopil, da boste postali čisti.« Pri glavni službi božji so hoteli pokazati, kako je prišel sveti Duh. Z bobnenjem možnarjev, ki so jih imeli pred cerkvijo, z ropotanjem kovinskih posod so posnemali grmenje. S pihanjem in šumnim predstavljanjem klopi so hoteli razlagati svetopisemske besede: In nastal je šum z neba, kakor piš mogočnega vetra in napolnil vso hišo, kjer so sedeli.« In ker potem nadaljuje: »Prikazali so se ognjeni jeziki,« so spustili dež isker na vernike in okoli oltarja so se pokazali majhni plamenčki, ki so predstavljali ognjene jezike. Kako pa so izražali različne jezike, ki so jih jeli nemudoma govoriti apostoli? Ni li se težko spomniti primerne odgovora na to vprašanje. Takrat pa so si znali pomagati s tem, da so na vernike spustili nešteto raznobarnih cvetic. Ko pa je naposled zapel duhovnik: »Pridi, sveti duh!«, so morali razumeti tudi tisti, ki niso znali latinskega jezika, kaj te besede pomenijo. Izpod stropa je namreč priletel bel golob. Časih je bil živ, dostikrat pa tudi le ponarejen, lesen. Lesenega so spustili na niti izpod stropa nad glave vernikov.

Zgodba o dobrem kraljeviču

V majhnem mestecu je živel siromašen deček, ki je znal prav lepo igrati na harmoniko. Ljudje so ga radi poslušali, kadar je igral, in mu prerokovali sijajno bodočnost; mnogi so bili prepričani, da postane kedaj še slaven umetnik.

Zato sta ga roditelja poslala v glavno mesto, da bi tam poizkusil svojo srečo. Deček je hodil od jutra do večera s harmoniko po ulicah in ljudje so obstajali in molče poslušali, kadar jim je kaj zaigral na svojo harmoniko.

Lepega dne ga je privedla pot v okoličino kraljevske palače. Deček se je ustavil in jel igrati svoje najljubše pesmi. Tedaj pristopi k njemu vojak kraljeve straže in mu zapove, naj gre z njim. Deček se je prestrašil in s tre-



sočimi se nogami stopal za vojakom, ki ga je vedel v palačo. Sla sta skozi mnogo lepih sob in dvoran, in siromašnemu dečku je bilo, kakor da bi sanjal.

Lahko si mislite, kako je siromaček ostrmel, ko je naposled zagledal pred seboj dečka, ki je bil še nekaj manjši od njega in ki ga je vojak nagovoril z besedami:

»Kraljevska visokost, to je tisti deček, ki je igral na harmoniko!«

Zali deček ni bil nihče drugi kakor sam prestolonaslednik, ki je bil dal poklicati siromašnega dečka k sebi. Prijazno mu je ponudil roko in rekel:

»Slonel sem pri oknu in slišal, kako lepo si igral naše narodne pesmi. S

svojo harmoniko si mi napravil mnogo veselja. V zahvalo ti podarim kaj lepega. Povej mi, kaj si želiš, pa izpolnim tvojo željo!»

Siromaček je nekaj trenutkov premišljeval, nato pa je poprosil:

»Rad bi postal velik umetnik in strašno rad bi imel klavir, zakaj nanj bi lahko še lepše igral kakor na harmoniko!»

»Dobiš ga!« je rekel prestolonaslednik. »Pridi jutri spet k meni pa ga pojdeva skupaj kupiti!«

Dobri kraljevič je zdaj nabral pri očetu, babici in tetkah večjo vsoto denarja in določil naposled še precejšnji znesek iz svojega hranilnika.

Ko je prišel drugi dan siromaček v kraljevo palačo, ga je prijel mladi prestolonaslednik za roko in ga odvedel v trgovino, kjer je kupil najlepši klavir, ki ga je bilo moči dobiti.

Gotovo si mislite, da je vse to samo pravljica. A motite se, zakaj ta pravljica ni pravljica, ampak resnična zgodba. Dogodila se je nedavno tega v lepi rumunski prestolici Bukarešti, in dobri mladi pravljlični kraljevič je bil prestolonaslednik Mihael, nečak naše kraljice Marije.

Manica:

Dva birmanca

Lokarjev Tomažek je šel k birmi. Prav res je šel, zakaj Tomažek kakor tudi njegov boter sta bila revna in ni sta premogla konja in voza, da bi se peljala.

Tomažek je bil vse eno zadovoljen in vesel. Imel je novo obleko in — k birmi se gre samo enkrat. Voziti se v kočiji pa itak ni bil vajen.

Takole na pol poti sta bila, ko je švignil mimo njiu isker konjič z lepim kolesljem, v katerem je sedel tudi birmanec, sosedov Jakec, sin bogatega kmeta in njegov boter, posestnik Gajšter.

Tedaj pa je Tomažek skoraj zavidal Jakcu! Tako nekam hrepeneče je vzdihnil:

»Jelite boter, kako lahko bi naju bila ta dva vzela na voz! Za vse bi bilo dovolj prostora!«

»Kaj hočeva,« je dobrodušno odvrnil boter. »Zahtevati kaj takega, nima pravice. Sicer bova pa tudi peš lahko opravila. Ti si zdravih in urnih nog in tudi jaz, hvala Bogu, še dovolj lahko hodim!«

In res, vse eno sta opravila prav dobro, čeprav sta tja in nazaj hodila peš. Doma jima je potem izvrstno teknilo preprosto kosilo.

Po kosilu je Tomažek ves srečen pregledoval darilca, katera mu je boter kupil v spomin na birmanski dan. Tedaj pa je skočil v hišo starejši Tomažkov



brat in povedal, da sta se Gajšter in njegov birmanec ponesrečila. Mladi konj se je namreč prestrašil nekega avtomobila in treščil v stran tako silno, da je prekucnil koleselj in Gajšter je z birmancem vred telebnil po trdih tleh. Boter je dobil le nekaj prask, Jakec si je pa menda zlomil nogo in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Tomažek je skoro zajokal, tako se mu je zasmilil Jakec. Boter pa je rekel:



»Vidiš Tomažek, kako prav je bilo, da Gajšter ni ustregel tvoji želji! Kako lahko bi zdajle v bolnišnici zraven Jakca ležala tudi midva. Bodimo torej zadovoljni s tem, kar imamo!«

Ivan Albreht:

V gaju

Po gaju je v maju lepo,
oj, lepo,
ko ptičice cvetkam veselo pojo,
oj pojo,
in srcu cvetlice tako govore,
govore,
da je pod soncem najdražje zlató,
oj zlató,
le mlado, iskreno, nedolžno srcé,
da, mlado srcé!

Ivan Albreht

Črešnje

— Ali res so ptičke bele
po vejevju se posedle?
In tako so tihe, mirne,
pa vendar tako vesele!

Dete, niso ptičke bele:
črešnje so se razcvetele,
da jih sladke v usta nosiš,
kadar bodo dozorele.

Manica:

Hrošč, ki je pojedel — izlet

Bilo je v maju in poleg tega še hroščovo leto. Po gozdčku tam za vasjo so se podili dečki, kričali, tresli z drevja škodljive hrošče in jih metali v košare.

Pa je eden izmed paglavčkov potisnil Zoretovemu Poldku pod srajco živega hrošča. To je Poldka zelo razkačilo. Ker ni vedel pravega, je začel mahati kar vse križem po glavah. Tepeni dečki seveda niso držali križem rok in tako so pričele leteti bunke sem in tja, na levo in desno. Sreča le, da je hrošč Poldka tako praskal po hrbtu, da je, hočeš nočeš, moral prejenjati z bojem, slekel srajco in odstranil hrošča. Med tem se je pa Poldek že precej pomiril in drugi tudi. Kmalu so bili spet prijatelji in se začeli veselo pomenkovati o šolskem izletu, ki ga je gospod učitelj odredil za prihodnji dan.

Tisti večer je potem Poldek vestno pripravil vse, kar je bilo potrebno za izlet. Mati pa mu je skuhala nekaj jajc in mu dala v torbo še kruha in klobaso.

Vse bi bilo šlo v redu, če se ne bi bil deček spomnil na tisto stvar s hroščem. Iz tega spomina se mu je namreč porodila poredna misel, ki se je pa kruto nad njim maščevala.

Poldkova mati je pravkar spravila v posteljo štiriletno Milko. Ko se je mati odstranila, se je priplazil k posteljici Poldek in porinil svoji sestrici pod odejo hrošča, nato pa urno zbežal.

Komaj je bil mladi grešnik na dvorišču, je mala Milka zakričala tako glasno, da sta stekla oče in mati v spalnico in jo vsa v strahu izpraševala, kaj se je zgodilo.

Milka je bila kričala: »Ticek me glize, ticek me glize!»

Mati je hitro odgrnila odejo in našla na Milkinem kolenu — hrošča.

Oče in mati sta se spogledala in takoj vedela, kako in kaj. Medtem ko je mati odstranila hrošča in potolažila otroka, je oče zagrmel skozi okno:

»Polde, takoj noter!«

Prihuljeno in ves tresoč se je Poldek približal.

»Ne bom te tepel,« je rekel oče trdo, »ampak določil sem ti drugo kazen. Jutri pojdeš s pastirjem na njivo in boš pobiral kamenje! Na izlet pa ne pojdeš!«

Zdaj je pa Poldek zatuhil, pa kako! Saj je vedel, kar reče oče, to drži.

»Polde, prav ti je,« je dodala mati. »To kazen si zaslužil! Le zapomni si, kdaj ti je ta mali hrošč pojedel izlet!«

Zakaj rasejo češnje na drevesih

(Zgodba izpod peresa majhnega šolarja)

Pred mnogimi, mnogimi leti so rasle češnje, ki nas s svojo krasoto vsako leto razveseljujejo, še pri tleh kakor n. pr. jagode in jih je mogel brati vsakdo brez kakršnihkoli težav. Pa je tedaj našla neka zelo skopa ženica tak prostor, kjer so rasle češnje in je z njimi napolnila svoje košare. Komaj jih je mogla nesti; na poti domov pa sreča ubogega, v cape zavitega berača, ki jo naprosi, naj mu daruje nekaj češenj iz košare.

Skopulja odvrne: »Pojdi in naberi jih sam!«

Tedaj pa je nekaj počilo — kakor bi bil lahen sunek vetra — in češnje iz vseh skopuljinih košar so visele na bližnjem visokem drevesu. Neki glas je zaklical ženi: »Za kazen za tvojo skopost bodo odslej rasle češnje samo še na drevesih!«

Tisti mož je bil namreč angel. Če bi mu bila ženica dala eno samo češnjo, bi se bile ostale izpremenile v samo čisto zlato, in še dandanes bi jih mi jedli kar pri tleh.

Sreča pa je, da se taki čudeži več ne godijo. Skopih in lakomnih ljudi je še mnogo in tako bi se lahko kdaj utegnilo zgoditi, da bi morali trgati naposled tudi krompir, repo, buče, kumarice in podobno z dreves, če bi nam to sočivje ne padlo prej na glavo ali na nos... To bi bil potam šele čudež in kazen! Ali ne?!

Kaj pišejo Jutroučki?

Usoda mojega kanarčka. Imel sem kanarčka, ki sem ga dobil za god. Zelo sem ga bil vesel, toda to veselje ni dolgo trajalo. Na cvetno nedeljo sem prinesel butaro domov in jo shranil v kuhinji. Kanarček je prosto letal po kuhinji in sedel na butaro. Začel jo je trgati, vesel zgodnjega cvetja, ki mu je prineslo smrt. Še zvečer je tako vesel ptiček žalostno posedal po kletki, drugo jutro pa je bil mrtev. S solznimi očmi sem izkopal jamico, kamor sem ga zagrebel. V nadi, da dobim drugega, vas pozdravljam!

Dinko Pinoza, uč. IV. razr. v Ptuj.

LOV NA VEVERICO

Sem krenil v gozd,
da ujel bi veverico,
zaman sem hodil bos,
za mislijo iskrečo.

Ko prišel sem domov,
sem žalosten ves bil,
zastonj sem se potil
za ljubo veverico.

Milutin Erbežnik, uč. II. b. r. real. gimn. v Mariboru.

Titan in mucka. Imamo lepega ovčarja, ki mu je ime Titan, in majhno mucko. Mucka sedi na stolu na verandi, Titan pa na tleh in laja na njo. Kadar se ji Titan z gobčkom preveč približa, takoj prasne po njem, nato pa zbeži na vrt. A Titan je ne pusti pri miru, dokler ga kdo ne pokara. Zdaj se je že nekoliko poboljšal, a kadar se bo sprijaznil z mucko, bom spet pisal.

Radovan Čilenšek, uč. II. r. osn. šole v Ptuj.

Dragi stric Matič! Pri nas so se letos naselile lastovke, ki sem jih zelo vesela. Vsako jutro me prebude s prelepim žvrgolenjem. Komaj sem čakala njihovih mladčev, a, žal, jih je sosedov grdi maček podavil in raztrgal, da sem neko jutro našla na tleh samo perje ubogih lastovk.

Fanica Kresnik, uč. III. razr. v Libeličah pri Dravogradu.

MOJA GRLICA

Moj očka so mi naredili kletkico,
oj kletkico,
in notri imamo grlico,
oj grlico.
Grlica gruli prav lepo,
oj prav lepo,
in pravim ji, vesela naj bo,
vesela naj bo.

Antonija Gorenjak, uč. IV. razreda pri Sv. Kunigundi, p. žreča.

Našemu mucku je ime Minek. Minek pridno lovi miši. Časih ukrade v kuhinji kos mesa. Dostikrat me tudi opraska, a mu vse odpustim, ker ga imam rada. Pozimi pride večkrat k meni v posteljo.

Marina Kralj, uč. I. razr. osnovne šole, Vareš Majdan, drinska banovina.

PETELIN

Petelin po dvorišču hodi,
za sabo vso družino vodi!
Kako bahat je ta gospod,
on upa se na vsako pot.

Sedaj kriči: »Kikiriki«,
da koklja se kar razjezi;
»Ne boš li tiho, ti gospod,
če ne, te zapodim čez plot!«

Dušan Moškon, uč. III. razr. osn. šole v Središču ob Dravi.

MOJ MUCEK

Dve leti ga imam,
a za nobeno ceno ga ne dam.
Ko prišel sam je k nam,
vesel ga bil je hram.
Lepo sem ga redila,
nikomur ga nisem izročila.

Zdaj ta falot se ženi vsepovsod,
tepe se tako,
da mu nekdo odgriznil je uho.
Miši zdaj so brez skrbí,
ker mislijo, da mucka ni.
Zdaj pa moram jaz končat',
ker mucek šel je spat.

Mira Erbežnik, uč. IV. razreda osn. šole v Limbušu pri Mariboru.

Gnezdo. Lep pomladanski je bil. Šel sem v gozd in opazoval ptice pevke, ki so znašale gnezda. Posebno eno ptičko sem opazoval, kako skrbno je spletała slamice v kolobar. Gnezdo se je večalo in ptička je veselo posedala ob njem in žvrgolela. Čez nekaj tednov so bili v gnezdu že mladčiči, ki so glasno čivkali in odpirali lačne kljunčke, dokler jim ni skrbna mati prinesla črvčkov. Zdaj mladčiči spet čivkajo, toda ne, ker so lačni, ampak od veselja. In skrbna mamica jih gleda s svojimi ljubečimi očmi. Nisem hotel motiti tih družinske sreče, poslovi! sem se od skrivnostnega gozda in odšel.

Ko sem stopil tretjič v tihi gozd, vseleč se, da najdem zdravo in krepko ptičjo družino, sem obstal razočaran. Opazil sem razrušen ptičji dom, a poleg njega ptico, ki je žalostno pela o svojih mladčičih in o sovražniku. Tudi jaz sem bil žalo-

sten, hotel sem pobožati ptičko in jo potolažiti, toda zletela je čez žuboreči potok tja na ono daljno, daljno solčno stran, tja, kjer je veselje doma.

Franc Pistevšek, uč. nar. šole na Svetini pri Celju.

NAŠA PAPIGA

Mi imamo papigo, majhno, a veselo, skozi njen kijunček mnogo je že norčarij zletelo.

V prostorni kletki biva in tam notri gospodarj, časih skače sem in tja, časih pa lenari.

Kadar je prav dobre volje, šum je in ropot pri nas, skače, žvižga, kliče, poje, časih kar preveč na glas.

Kadar je pa slabe volje, mirno tam v koticu ždi, nič ne žvižga, nič ne poje, trdovratno le molči.

Pa tudi pridna je učenka naša mala je papiga. Mene po imenu kliče in zna šteti eden, dva.

Njen največji je sovražnik naša muca Rjavka, ki velika je tatica in še večja je hinavka.

Midva sva prijateljca, kar se že poznavata, časih se pripravata, časih se pa rada imata.

Franc Štravs, uč. V. razreda ljudske šole na Jesenicah.

Materina ljubezen. Da mati ljubi svojega otroka, je vsakomur znano. Culi ste tudi o ljubezni živali — samic do svojih mladičev, toda o tako goreči živalski ljubezni kakor jo jaz poznam, prav gotovo ne.

Nedaleč od našega stanovanja gnezdijo vrabci in to v luknjah, ki služijo za zračenje zidu. Dve vrsti je teh lukenj. Skoraj vse so zasedene. Brezsrčni ljudje so jim že večkrat zadelali te odprtine, toda vsakokrat so jih ubogi vrabčki s silo odpri. Tudi letos so napravili prav tako. Vse skupaj ni nič pomagalo. Vrabci so iznajdljivi in vztrajni ter z združenimi močmi odstranijo grde zapreke. Pred nedavnim časom so streljali na uboge vrabčke.

Pred dvema dnevoma sem spet videl svoje vrabčke. Zalostno so čivkali in se krepko držali hrapavega zidu, kakor da bi bili prilepljeni. Prepodil sem jih, da bi videl, zakaj so tako tičali na zidu.

Dragi prijatelj! Srce me je zbolelo ob pogledu na sivi zid. Nekdanje luknje so bile deloma zamazane, tako da ubogi vrabčki niso več mogli priti v svoja stanovanja. Pa še vse bi bilo, ko bi ne vedel,

da so letos pripravljali in urejevali gnezda za novi zarod. Stavim, da so gnezda polna jajčec, če že ne miadičev. Uboge samice presede zdaj po cele dneve pri zaprtih stanovanjih ter čivkajo, kljujejo omet in čakajo rešitve. Samci jim pomagajo. Tako delajo vsak dan v upanju, da rešijo svoj zarod. Mar niso to brezsrčni ljudje. Premnogokrat pa beremo o brezsrčnih materah — in če jih primerjamo s temi vrabčki, lahko rečemo, da ima žival boljše srce kakor človek.

Boris Deržaj, uč. IV. razr. vadnice v Ljubljani.

Iz srca rada berem »Mlado Jutro«. Tako želim, da bi tudi kaj mojega natisnil v svojem listu. Zato pozdravljam Tebe in vse Jutrovčke iz naše krasne Srbije. Ker so mi pa ptice najljubše, bom drugič, kadar se spet oglasiš, napisala kaj več o naših lepih krajih. Povedati Ti moram, da je meni naša hišica dosti bolj všeč, kar so priletele lastovke in si izbrale v naši kuhinji nov dom. Nad vrati je naš ljubi ata nabil majhno desko. In zdaj me ni treba zjutraj nikoli več zbuditi, ker sama rada vstanem, da vidim, kako pridno in skrbno na vse zgodaj moji ljubčki delajo gnezdeca. Tako so se udomačile, da se nas čisto nič več ne boje. Dokler mamica lastovka zida, se ptičji atek na vrata sede in jo kratkočasni s čudovito pesmico. Pa časih ji tudi prav pridno pomaga zidati, ker se prav tako veseli svojih mladičev, kakor jaz. Ko bodo mlade lastovke gledale iz gnezda, se spet oglasiš v »Mladem Jutru«.

Cvetka Lešnik, uč. I. razr. gimn. v Nišu.

Listnica uredništva

Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti vseh spisov, ki smo jih zadnje dni še prejeli. Med temi so poslali prav dobre sestavke: **Mirko Stibler**, učenec I. razr. mešč. š. v Mariboru; **Sandi Rojnik**, učenec I. razr. vadnice v Ljubljani; **Dragica Porenta**, učenka II. razr. II. drž. real. gimn. v Ljubljani; **Mitja Vidic**, učenec I. razr. v Zagrebu; **Lužnic Jožefa**, učenka II. razreda v Trbonjah; **Palko Oto**, učenec II. razreda v Trbonjah; **Korpar Metka**, učenka V. razr., Oslušovci, p. Velika Nedelja; **Zvonimir Verstovšek**, učenec III. razreda v Sevnici; **Julijana Bezovnik**, učenka IV. razr. pri Sv. Kunigundi, p. Žreče. Imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki. Obenem bomo razpisali tudi nov natečaj. Zamudniki so romali v koš.

Mira Ostanek v Mariboru: Tvojo posetnico bomo o priliki objavili. Hvala!

»**Timova osvetla**«: Vaše pravljice ne moremo sprejeti, ker smo z rokopisi že obilno založeni.

Ivan Albreht

Dom

Jaz pa vem za hišico
kot ni več nobene,
koder hodim, k njej arcé
venomer me žene.

Vsak kotiček v njej poznam,
okrog nje vse trate,
ceste, pota in stezé
in ljudi kot brate.

Tamkaj v beli hišici
srce najbolj blago
rado zame dalo bi
krvi poslednjo srago.

Jaz pa vem za hišico,
dom najbolj bogati,
ker pod njenim krovom tam
name misli — mati.

Mesec junij

Junij, eden najlepših mescev v letu, je dobil svoje ime po rimski boginji Junoni, ki ji je bil posvečen. Pri nas so mu rekli v davnih časih »rožni cvet«, danes pa mu pravimo »rožnik«. V juniju so dnevi v letu najdaljši in solnce stoji najvišje.

Rože cveto po vseh vrtgvih. Med visokim klasjem se zibljeta v vetru rdeči mak in višnjeva plavica. V živih mejah cvete šipek. Pobožna pravljica pripoveduje, da izvira rdečkasti lesk na šipkovih cvetnih listih od krvi božje matere. Njena roka se je ranila na šipkovih listih, ki so bili dotlej snežno beli, takrat ko je na begu v Egipt z rokami odrinila vejico, da ne bi ranila Jezuščkove glavice.

Po poljih cveto ivanjščice, velike marjetice, posvečene svetemu Janezu Krstniku, ki ima svoj god v kresu, 24. junija. O kresu se tudi dan obesi. Ta dan je namreč najdaljši v letu. Takrat prižigamo po gorah kresove.

Ta mesec praznujemo zelo pomemben naroden praznik, Vidovdan, obletnico boja na Kosovem polju, ki se je vršil leta 1389. Letos poteče 544 let, kar se je odločila usoda Srbov, ki so se borili s Turki.

Dan nato praznujemo god svetega Petra in svetega Pavla, najstarejši apostolski praznik, ki je spomin na mučeniško smrt obeh glavnih apostolov. S 30. junijem se konča prva polovica leta; počasi se začno spet krajšati dnevi.

Ile še nekaj se dogaja ta mesec, kar je posebno za vas pomembno, otroci

moji. Konec šolskega leta! Začetek velikih počitnic z vsem veselem in ... žalostjo. Žalostjo? Da, z žalostjo, če niste bili med šolskim letom pridni. Pa — saj ste bili, ah ne?

Ljudstvo na hoduljah

Hoditi po hoduljah je prav prijetna igra in marsikdo izmed vas jo je gotovo že poizkusil. Ta igra postane pa lahko tudi potreba in potem je prijetnosti konec.

V južnozahodnem delu Francije je dežela, ki jo imenujejo »Landes«, kjer hodi vse ljudstvo po hoduljah. Dežela je približno 230 km dolga in leži ob morski obali. Zemlja, ki je bila poprej z morjem pokrita, je zelo močvirnata in bogata z vodo, tako da je na vsakih nekaj korakov majhno jezerce ali vsaj mlakuža. Na ostali zemlji, ki ni pokrita z vodo, pa raste trava. Ker je zemlja zelo ilnata, se čevelj hitro vgrezne, tako ga le težko izdereš. Zato hodi tam vse ljudstvo na hoduljah, ki so po dva metra visoke. Lahko si mislite, kako smešen mora biti pogled na te ljudi. Posebno zabavno je gledati pastirje.

Dežela je uporabna samo za ovčarstvo. Pastir lahko s svojih hodulj dobro pregleda vso čredo, ki se pase po močvirju. Navadno uporablja pastirsko palico za sedež, kakor vidite na naši sliki. Mnogokrat znajo ti pastirji prav čedno plesti nogavice.

Prebivalstvo se je v rabi hodulj zelo izurilo. S svojimi dolgimi lesenimi nogami teko ti ljudje enako hitro kakor konj v najhujšem diru.

Kvadrat III.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| | | K | |
| 2 | | O | |
| 3 | K | O | L |
| 4 | | O | |

1. usnje, 2. varovalo, 3.—4. mera za težo.

Rešitev kvadrata II.: 1. skok, 2. kolo, 3. olup, 4. kopa.

Rešitev posetnice

Kamnosek.